

V Bruseli 8. júna 2023
(OR. en)

10411/23
ADD 1

AG 48
INST 209
JAI 822

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	8. júna 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 311 final – ANNEX 1
Predmet:	PRÍLOHA k OZNÁMENIU KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE, RADE, SÚDNEMU DVORU EURÓPSKEJ ÚNIE, EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE, EURÓPSKEMU DVORU AUDÍTOROV, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Návrh medziinštitucionálneho etického orgánu

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 311 final – ANNEX 1.

Príloha: COM(2023) 311 final – ANNEX 1

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 8. 6. 2023
COM(2023) 311 final

ANNEX 1

PRÍLOHA

k

**OZNÁMENIU KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE,
RADE, SÚDNEMU DVORU EURÓPSKEJ ÚNIE, EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ
BANKE, EURÓPSKEMU DVORU AUDÍTOROV, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Návrh medziinštitucionálneho etického orgánu

PRÍLOHA

Návrh

Dohoda medzi Európskym parlamentom, Európskou radou, Radou, Európskou komisiou, Súdnyim dvorom Európskej únie, Európskou centrálnou bankou, Dvorom audítorov, Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov, ktorou sa zriaďuje medziinštitucionálny orgán pre etické normy týkajúce sa členov inštitúcií a poradných orgánov uvedených v článku 13 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ)

DŮVODOVÁ SPRÁVA

V článku 13 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) sa stanovuje, že Európska únia „má k dispozícii inštitucionálny rámec, ktorého účelom je podporovať jej hodnoty, sledovať jej ciele, slúžiť jej záujmom, záujmom jej občanov a členských štátov, ako aj zabezpečovať konzistentnosť, efektívnosť a kontinuitu jej politik a činností“.

Európske inštitúcie sa pri vykonávaní svojich príslušných posaní musia spoliehať na bezúhonné správanie svojich členov. Členovia musia dodržiavať etické zásady a povinnosti, ktoré sa pre jednotlivých členov inštitúcií stanovujú v zmluvách EÚ, ako aj z nich vychádzajúce predpisy každej inštitúcie.

Aby mohli občania EÚ dôverovať svojim demokratickým zástupcom v európskych inštitúciách a spoliehať sa na fungovanie inštitúcií, členovia inštitúcií musia spĺňať najvyššie normy nezávislosti a integrity.

Zmluvami sa pre členov väčšiny inštitúcií stanovujú povinnosti a zodpovednosť za zabezpečenie vhodného správania členov inštitúcií, pokiaľ ide o nezávislosť a integritu inštitúcií. Inštitucionálna rovnováha, ktorú vytvárajú zmluvy, zabezpečuje systém brzd a protiváh medzi inštitúciami. Predovšetkým sa zmluvami zaviedli postupy, ktoré umožňujú reagovať na pochybenia jednotlivých členov inštitúcií. Väčšina inštitúcií sa rozhodla pre podrobnejšie vykonávanie tohto rámca a zodpovedajúcich jednotlivých povinností, či už v rámci rokovacieho poriadku, alebo v kódexoch správania pre členov. Príslušné ustanovenia sú:

Európsky parlament

V zmluvách sa výslovne nestanovujú etické povinnosti poslancov Európskeho parlamentu ani špecifické pravidlá alebo postupy, ktoré treba dodržiavať v prípade etického pochybenia člena na úrovni EÚ. Parlament stanovil predpisy v kódexe správania poslancov Európskeho parlamentu, ktorý je pripojený k rokovaciemu poriadku. V článku 8 kódexu správania poslancov Európskeho parlamentu sa v súvislosti s postupom v prípade možných porušení kódexu správania uvádza:

1. Ak existujú dôvody, na základe ktorých sa možno domnievať, že poslanec Európskeho parlamentu pravdepodobne porušil tento kódex správania, predseda Parlamentu vec s výnimkou zjavne znepokojivých prípadov pridelí poradnému výboru.

2. Poradný výbor preskúma okolnosti údajného porušenia a môže vypočúť príslušného poslanca. Na základe svojich zistení vypracuje pre predsedu Parlamentu odporúčanie týkajúce sa možného rozhodnutia.

V prípade, keď stály člen alebo náhradník poradného výboru údajne porušil kódex správania, tento člen alebo náhradník sa zdrží účasti na konaniach poradného výboru súvisiacich s týmto údajným porušením.

3. Ak predseda Parlamentu na základe odporúčania a po tom, ako vyzval príslušného poslanca na predloženie písomných pripomienok, dospeje k záveru, že príslušný poslanec porušil kódex správania, prijme odôvodnené rozhodnutie, v ktorom stanoví sankciu. Predseda Parlamentu oznámi toto odôvodnené rozhodnutie príslušnému poslancovi.

Sankcia môže zahŕňať jedno alebo viacero opatrení uvedených v článku 176 ods. 4 až 6 rokovacieho poriadku.

4. Príslušný poslanec má možnosť využiť vnútorné odvolacie postupy stanovené v článku 177 rokovacieho poriadku.

Článok 176 ods. 4 až 6 rokovacieho poriadku – Sankcie

4. Sankcia môže zahŕňať jedno alebo niekoľko nasledujúcich opatrení:

- a) pokarhanie;*
- b) stratu nároku na denný príspevok na obdobie od dvoch do tridsiatich dní;*
- c) bez toho, aby bol dotknutý výkon hlasovacieho práva v pléne a s výhradou prísneho dodržiavania pravidiel správania poslancov v takomto prípade, dočasné prerušenie účasti na všetkých alebo niektorých činnostiach Parlamentu s platnosťou od dvoch do tridsiatich dní, počas ktorých zasadá Parlament alebo jeden z jeho orgánov, výborov alebo delegácií;*
- d) zákaz poslancovi zastupovať Parlament v medziparlamentnej delegácii, na medziparlamentnej konferencii alebo akomkoľvek medziinštitucionálnom fóre, ktorý môže trvať až jeden rok;*
- e) v prípade porušenia zachovania dôvernosti obmedzenie práv na prístup k dôverným alebo utajovaným skutočnostiam, ktoré môže trvať až jeden rok.*

5. Opatrenia stanovené v odseku 4 písm. b) až e) sa môžu zdvojnásobiť v prípade opakovaného porušenia, alebo ak sa poslanec odmietne podrobiť opatreniu prijatému podľa článku 175 ods. 3.

6. Predseda Parlamentu môže okrem toho predložiť Konferencii predsedov návrh na pozastavenie výkonu alebo odňatie jednej alebo viacerých funkcií poslanca, ktoré dotknutý poslanec v Parlamente zastáva, v súlade s postupom stanoveným v článku 21.

Európska rada

Článok 15 ods. 5 ZEÚ

Európska rada volí svojho predsedu kvalifikovanou väčšinou na funkčné obdobie v trvaní dva a pol roka s možnosťou opätovného zvolenia na jedno funkčné obdobie. Európska rada môže v prípade prekážok vo výkone funkcie alebo závažného pochybenia jeho funkčné obdobie ukončiť podľa rovnakého postupu.

V Kódexe správania predsedu Európskej rady sa stanovujú ďalšie predpisy týkajúce sa očakávaného správania.

Rada

Rada Európskej únie sa skladá z jedného zástupcu za každý členský štát na ministerskej úrovni, ktorý môže zaväzovať vládu príslušného členského štátu a hlasovať za daný členský štát (článok 16 ods. 2 ZEÚ). Rokovacím poriadkom Rady, ktorý vychádza z článku 240 ods. 3 ZFEÚ, sa nestanovujú žiadne konkrétne etické povinnosti jednotlivých ministrov zastupujúcich členské štáty v Rade. V tejto súvislosti sa treba spoliehať na zodpovednosť a interné rozhodnutia každého členského štátu, aby sa zabezpečilo, že jeho hlas a stanoviská v Rade riadne zastupuje vymenovaný minister a že táto vymenovaná osoba rešpektuje správne fungovanie Rady a prispieva k nemu.

Európska komisia

Článok 245 ZFEÚ

Členovia Komisie sa zdržia akéhokoľvek konania nezlučiteľného s povahou ich funkcií. Členské štáty rešpektujú ich nezávislosť a nesnažia sa ich ovplyvňovať pri výkone ich funkcií.

Počas svojho funkčného obdobia členovia Komisie nesmú vykonávať inú platenú ani neplatenú pracovnú činnosť. Pri nástupe do funkcie sa slávnostne zaviazujú, že počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení budú rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie, najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení funkčného obdobia. V prípade porušenia tejto povinnosti môže Súdny dvor na žiadosť Rady uznášajúcej sa jednoduchou väčšinou alebo Komisie, podľa okolností prípadu, rozhodnúť o odvolaní príslušného člena podľa článku 247 alebo o odňatí práva na dôchodok alebo iné dávky vyplácané namiesto dôchodku.

V kódexe správania členov Európskej komisie sa vymedzujú a objasňujú povinnosti, ktoré sa týkajú členov (Ú. v. EÚ C 65, 21.2.2018, s. 7 – 20).

Súdny dvor Európskej únie

Článok 6 štatútu Súdneho dvora Európskej únie (protokol č. 3)

Sudca môže byť zbavený funkcie alebo práva na dôchodok alebo ostatných výhod súvisiacich s jeho funkciou, len ak podľa jednomyselného stanoviska sudcov a generálnych advokátov Súdneho dvora už nesplňa požadované podmienky alebo neplní záväzky vyplývajúce z jeho funkcie. Dotknutý sudca sa tohto rozhodovania nezúčastňuje. Ak je dotknutý sudca členom Všeobecného súdu alebo osobitného súdu, Súdny dvor rozhoduje po porade s dotknutým súdom.

Tajomník upovedomí o rozhodnutí Súdneho dvora predsedu Európskeho parlamentu a predsedu Komisie a oznámi ho predsedovi Rady.

V prípade rozhodnutia o zbavení funkcie sudcu sa týmto posledným oznámením miesto sudcu uvoľní.

Kódex správania členov a bývalých členov Súdneho dvora Európskej únie slúži na podrobnejšie objasnenie povinností (Ú. v. EÚ C 397, 30.9.2021, s. 1–8).

Dvor audítorov Európskej únie

Článok 286 ods. 5 a 6 ZFEÚ

5. Okrem uplynutia funkčného obdobia alebo smrti sa funkcia člena Dvora auditorov končí aj na odstúpením alebo odvolaním na základe rozhodnutia Súdneho dvora podľa odseku 6.
6. Člena Dvora auditorov možno odvolať z funkcie alebo zbaviť nároku na dôchodok alebo iné požitky poskytované namiesto dôchodku, len ak sa Súdny dvor na žiadosť Dvora auditorov presvedčí, že tento člen nespĺňa požadované podmienky alebo si neplní povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie.

V kódexe správania členov a bývalých členov Dvora auditorov sa povinnosti stanovujú podrobnejšie (Ú. v. EÚ L 128, 2.5.2022, s. 102 – 113).

Európska centrálna banka

Článok 11 ods. 4 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (protokol č. 4) týkajúci sa členov jej Výkonnej rady

Ak člen Výkonnej rady neplní podmienky požadované pre výkon svojej funkcie alebo ak sa dopustil závažného pochybenia, môže ho Súdny dvor na žiadosť Rady guvernérov alebo Výkonnej rady odvolať.

V kódexe správania pre vysokopostavených úradníkov ECB sa stanovujú etické povinnosti, ktoré sa vzťahujú na členov Rady guvernérov a členov Rady pre dohľad v súvislosti s výkonom ich funkcií ako členov orgánov ECB na vysokej úrovni, ako aj na členov Výkonnej rady (Ú. v. EÚ C 478, 16.12.2022, s. 3 – 14).

Výbor regiónov

Článok 300 ods. 4 ZFEÚ

Členovia [...] Výboru regiónov nie sú viazaní žiadnymi záväznými pokynmi. Vykonávajú svoju funkciu úplne nezávisle vo všeobecnom záujme Únie.

Etickým kódexom členov Európskeho výboru regiónov (Ú. v. EÚ L 20, 24.1.2020, s. 17 – 23) sa ďalej vykonáva toto ustanovenie.

Európsky hospodársky a sociálny výbor

Článok 300 ods. 4 ZFEÚ

Členovia Hospodárskeho a sociálneho výboru [...] nie sú viazaní žiadnymi záväznými pokynmi. Vykonávajú svoju funkciu úplne nezávisle vo všeobecnom záujme Únie.

Toto ustanovenie sa ďalej vykonáva v rokovacom poriadku a Etickom kódexe členov Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (Ú. v. EÚ L 149, 31.5.2022, s. 1 – 54).

Prostredníctvom zmlúv sa tak vytvoril diferencovaný rámec týkajúci sa jednotlivých povinností členov inštitúcií a postupu, ktorý treba dodržiavať v prípade pochybenia. Väčšina inštitúcií sa rozhodla podrobnejšie vykonávať tento rámec a zodpovedajúce jednotlivé povinnosti. Takéto inštitúcie prijali vnútorné predpisy buď v rámci svojho rokovacieho poriadku, alebo v kódexe správania pre svojich členov, pričom osobitnú zodpovednosť za uplatňovanie daných predpisov zvyčajne zverili príslušnému predsedovi. Väčšinou zriadili aj vnútorný poradný orgán na podporu rozhodovania v inštitúciách, pokiaľ ide o všetky alebo niektoré jednotlivé povinnosti členov. V súčasnosti neexistujú žiadne mechanizmy ani fóra na diskusiu o takýchto vnútorných opatreniach

a ich koordináciu medzi inštitúciami, a to ani v oblastiach s výraznými podobnosťami medzi inštitúciou a jej členmi. Takisto neexistuje jednotná lokalita, na ktorej by boli verejne dostupné etické predpisy a opatrenia uplatniteľné na členov všetkých inštitúcií.

V politických usmerneniach predsedníčky Komisie zo 16. júla 2019 sa podporilo zriadenie „nezávislého etického orgánu spoločného pre všetky inštitúcie EÚ“ s cieľom zabezpečiť inštitúciám EÚ dôveru v súvislosti s „etikou, transparentnosťou a integritou“.

Európsky parlament v rokoch 2019 až 2021 pracoval na iniciatívnej správe týkajúcej sa posilnenia transparentnosti a integrity v inštitúciách EÚ prostredníctvom vytvorenia nezávislého etického orgánu EÚ. Jeho uznesenie bolo prijaté 16. septembra 2021. Komisia 18. februára 2022 zaslala Parlamentu oficiálnu odpoveď. Následné uznesenie, v ktorom sa vyzýva na zriadenie etického orgánu, bolo prijaté 16. februára 2023.

Vďaka etickému orgánu, ktorý je spoločný pre všetky inštitúcie, bude možné vypracovať spoločné minimálne normy správania členov inštitúcií. Orgán tak pre všetky inštitúcie predstavuje vôbec prvú príležitosť na riešenie otázky etických noriem pre ich členov v rámci spoločného medziinštitucionálneho záujmu. Pokiaľ ide o zamestnancov inštitúcií EÚ, v Služobnom poriadku úradníkov Európskej únie a Podmienkach zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie sa už zaviedol komplexný súbor predpisov a postupov v oblasti etiky a disciplinárnych opatrení, ktorý sa vzťahuje na zamestnancov všetkých inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr EÚ. Zaisťujú sa tak rovnaké normy a predpisy pre celú verejnú službu EÚ, ktoré možno ďalej objasniť prostredníctvom vykonávacích predpisov prijatých jednotlivými inštitúciami. S cieľom umožniť transparentnosť a podporiť konzistentné uplatňovanie služobného poriadku sú predpisy, prostredníctvom ktorých sa vykonáva služobný poriadok, obsiahnuté v registri Súdneho dvora Európskej únie a zahrnuté do správy, ktorú Komisia každé tri roky predkladá Európskemu parlamentu a Rade (článok 110 služobného poriadku). Takéto úsilie sa opiera o dobre zavedené štruktúry a mechanizmy na dosiahnutie spoločného medziinštitucionálneho prístupu, ak si to daná záležitosť vyžaduje. Komisia sa domnieva, že by sa v rámci takýchto dobre zavedených štruktúr a mechanizmov mal prednostne preskúmať priestor na výmenu osvedčených postupov, ako aj získané poznatky a v prípade potreby oblasti vhodné na lepšie zosúladenie predpisov pre zamestnancov.

Zamestnanci nepatria do rozsahu pôsobnosti tejto dohody, pretože už existujú medziinštitucionálne koordinačné mechanizmy pre etické záležitosti zamestnancov. Strany by sa v medziach služobného poriadku a prostredníctvom kolégia vedúcich administratívnych útvarov mali zaviazat', že sa budú usilovať o normy na úrovni rovnocennej tým normám, ktoré prijal orgán, pokiaľ ide o generálnych riaditeľov a rovnocenné funkcie.

V prípade členov inštitúcií však neexistujú žiadne takéto formálne medziinštitucionálne mechanizmy ani spoločné normy pre zamestnancov. Práve v tom spočíva pridaná hodnota etického orgánu, ktorému podliehajú členovia všetkých inštitúcií a poradných orgánov EÚ.

Rozhodovacie právomoci týkajúce sa prijatia a uplatňovania vnútorných etických predpisov v každej z inštitúcií by mali zostať v príslušných inštitúciách. Uplatňovanie vnútorných predpisov je hlavnou zodpovednosťou každej inštitúcie, ktorá túto úlohu vykonáva v rámci systému inštitucionálnej rovnováhy s príslušnými systémami bŕzd a protiváh stanovenými v zmluvách. Inštitúcie sa nemôžu vzdať vykonávania príslušných právomocí, ktoré sú im zverené v súlade so zmluvami. Nemôžu delegovať zodpovednosť za správanie svojich členov ani svoje prednostné právo reagovať na porušenia etických predpisov zo strany jednotlivých členov. Vďaka svojej administratívnej autonómii sa však môžu rozhodnúť, že zriadia poradný orgán a podelia sa o jeho

podporu v súvislosti s vypracovaním spoločných minimálnych noriem etického správania pre jednotlivých členov, ako aj v záležitostiach spojených s prípravou svojich príslušných vnútorných etických predpisov a postupov, ktoré sa vzťahujú na ich členov.

Vytvorením tohto orgánu sa nijako nezasiahne do vyšetrovacích funkcií a tieto funkcie sa ani nijako neobmedzia, takže nedôjde k žiadnemu prekryvaniu s príslušnými právomocami Európskeho úradu pre boj proti podvodom, Európskej prokuratúry, štátnej polície a orgánov prokuratúry a európskeho ombudsmana.

Touto dohodou nebude nijako dotknutá medziinštitucionálna dohoda o povinnom registri transparentnosti uzavretá medzi Parlamentom, Radou a Komisiou z roku 2021 ani medziinštitucionálna dohoda z 25. mája 1999 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Komisiou, ktorá sa týka vnútorných vyšetrení Európskym úradom pre boj proti podvodom.

Aby sa zabezpečila zodpovednosť a pridaná hodnota, mal by tento orgán predstavovať spoločnú štruktúru pre všetky inštitúcie a poradné orgány, ktoré inštitúciám poskytujú usmernenia a podporu prostredníctvom poradenstva, ktoré sa týka rôznych záležitostí a vykonáva sa dohodnutým spôsobom.

Komisia na splnenie svojho záväzku, ktorý spočíva v podpore zriadenia spoločného etického orgánu pre všetky inštitúcie a poradné orgány, navrhuje túto dohodu medzi uvedenými inštitúciami a poradnými orgánmi, ktorá sa postúpi Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Súdnemu dvoru Európskej únie, Európskej centrálnej banke, Európskemu dvoru audítorov, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. V duchu lojálnej spolupráce je dôležité čo najskôr dospieť k medziinštitucionálnej dohode, a to v lehote, ktorá umožní zriadenie etického orgánu ešte pred nadchádzajúcimi voľbami do Európskeho parlamentu. Európska investičná banka sa na vlastnú žiadosť takisto môže stať riadnou stranou tejto dohody, keď nadobudne účinnosť. Stranou dohody sa stane odo dňa vymenovania svojho zástupcu v etickom orgáne. Na Európsku investičnú banku sa budú v plnej miere vzťahovať všetky normy, ktoré etický orgán vypracuje skôr, než sa Európska investičná banka stane riadnym členom.

Únijné orgány, úrady a agentúry, ktoré nie sú zúčastnenými inštitúciami, možno budú chcieť dobrovoľne uplatňovať celý súbor súčasných či budúcich spoločných noriem vypracovaných etickým orgánom na predpisy, ktoré platia pre osoby vo funkciách podobných tým, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, s výnimkou zamestnancov. V takomto prípade sa zúčastnia na výmene stanovísk s členmi etického orgánu týkajúcej sa ich príslušných vnútorných predpisov súvisiacich s oblasťami, v ktorých boli vypracované normy. Na účely tejto konkrétnej výmeny stanovísk určia svojho zástupcu. Takáto výmena stanovísk sa uskutoční po vypracovaní nových noriem, prípadne po aktualizácii existujúcich noriem.

Dohoda medzi Európskym parlamentom, Európskou radou, Radou, Európskou komisiou, Súdny dvor Európskej únie, Európskou centrálnou bankou, Dvorom audítorov, Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov, ktorou sa zriaďuje medziinštitucionálny orgán pre etické normy týkajúce sa členov inštitúcií a poradných orgánov uvedených v článku 13 Zmluvy o Európskej únii

EURÓPSKY PARLAMENT,

EURÓPSKA RADA,

RADA,

EURÓPSKA KOMISIA,

SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE,

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA,

DVOR AUDÍTOROV,

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY VÝBOR,

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV,

keďže:

- (1) Účelom tejto dohody je zriadenie medziinštitucionálneho orgánu pre etické normy pre členov inštitúcií a poradných orgánov Únie, ktoré sa uvádzajú v článku 13 ods. 1 až 4 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „orgán“). Európska investičná banka sa na vlastnú žiadosť takisto môže stať riadnou stranou tejto dohody, keď nadobudne účinnosť.
- (2) Únijné orgány, úrady a agentúry, ktoré nie sú stranami dohody, sa môžu rozhodnúť dobrovoľne uplatňovať celý súbor súčasných a budúcich spoločných minimálnych noriem vypracovaných orgánom na predpisy, ktoré platia pre osoby vo funkciách podobných tým, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, s výnimkou zamestnancov.
- (3) Fungovanie orgánu by nemalo zasahovať do právomocí niektorej zo strán, ktoré sa stanovujú v zmluvách, a nemalo by nijako ovplyvniť ich príslušné právomoci súvisiace s vnútornou organizáciou alebo systémom brzd a protiváh, ktoré sa takisto stanovujú zmluvami. Takisto by nemalo nijako zasahovať do právomocí Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF), ktorý má významné právomoci a odborné znalosti, pokiaľ ide o vyšetrovanie vážnych porušení profesijných povinností zo strany členov. Všetky inštitúcie, orgány, úrady a agentúry by mali uznať a plne podporiť mandát úradu OLAF.
- (4) Efektívnosť Únie ako celku závisí od jej legitimacy, pričom legitimita zase závisí od dôvery občanov. Etika, integrita a transparentnosť sú kľúčové pre udržanie dôvery občanov Únie v politickú, legislatívnu a administratívnu prácu inštitúcií Únie.
- (5) Členovia inštitúcií a poradných orgánov Únie nesú osobitnú zodpovednosť za úplné dodržiavanie a reprezentáciu etických zásad a povinností, ktoré sa stanovujú v zmluvách aj v predpisoch, ktoré jednotlivé inštitúcie prijali na ich základe.
- (6) Dôležité nie je len to, aby všetky inštitúcie a poradné orgány Únie stanovili a uplatňovali jasné a transparentné predpisy, ale aj to, aby mali zavedený rovnaký súbor minimálnych noriem pre integritu a nezávislosť, ako aj mechanizmy na zabezpečenie súladu s príslušnými etickými predpismi.

- (7) Úlohou orgánu by tak bolo vypracovať spoločné minimálne normy v určenom počte oblastí, uskutočňovať výmenu stanovísk k vlastnému posúdeniu súladu vnútorných predpisov s vypracovanými normami zo strany inštitúcie alebo poradného orgánu a podporovať medziinštitucionálnu spoluprácu v tejto oblasti.
- (8) Výmena stanovísk na základe vlastného posúdenia by sa mala týkať aj orgánov, úradov a agentúr Únie, ktoré nie sú stranami a ktoré sa dobrovoľne rozhodnú uplatňovať celý súbor spoločných minimálnych noriem. Na účely tejto výmeny stanovísk by mali určiť svojho zástupcu.
- (9) Každá strana by sa mala snažiť zaistiť rodovú paritu, pokiaľ ide o vymenovanie jej riadneho zástupcu a náhradníka v orgáne. V súvislosti s celkovým zložením orgánu vrátane jeho (náhradníkov a riadnych) členov, predsedu a nezávislých expertov treba vyvinúť úsilie o vyvážené zastúpenie mužov a žien.
- (10) Žiadne z ustanovení tejto dohody by stranám nemalo brániť v uložení prísnejších požiadaviek pre vlastných členov, najmä s ohľadom na osobitné riziko spojené s mandátom a úlohami strany alebo jej členov.
- (11) Ustanovenia tejto dohody by za žiadnych okolností nemali predstavovať dôvod na zníženie noriem, ktoré už niektorá strana uplatňuje v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje dohoda.
- (12) Strany by pri vykonávaní tejto dohody mali vždy konať v rámci vzájomnej lojálnej spolupráce.
- (13) Túto dohodu strany podpíšu, keď dokončia svoje príslušné vnútorné postupy na tento účel,

SA DOHODLI TAKTO:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Touto dohodou sa zriaďuje medziinštitucionálny orgán pre etické normy (ďalej len „orgán“), ktoré sa týkajú poslancov Európskeho parlamentu a členov Európskej rady, Rady, Európskej komisie, Súdneho dvora Európskej únie, Európskej centrálnej banky, Dvora audítorov, Hospodárskeho a sociálneho výboru a Výboru regiónov (ďalej len „strany“). Navyše sa v dohode stanovuje rámec a prevádzkové zásady orgánu.
2. Európska investičná banka sa na vlastnú žiadosť takisto stane riadnou stranou tejto dohody. Jej účasť v rámci orgánu bude platná odo dňa, keď vymenuje svojho zástupcu v orgáne, ako sa uvádza v článku 3. Na Európsku investičnú banku sa budú v plnej miere vzťahovať všetky spoločné minimálne normy, ktoré orgán vypracuje skôr, ako sa Európska investičná banka začne účinne zapájať do jeho činnosti.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tejto dohody sú „členovia strán“:
 - a) poslanci Európskeho parlamentu;
 - b) predseda Európskej rady;
 - c) zástupcovia členského štátu, ktorý predsedá Rade, na ministerskej úrovni;
 - d) členovia Európskej komisie;
 - e) členovia Súdneho dvora Európskej únie;
 - f) členovia Dvora audítorov;
 - g) členovia Výkonnej rady Európskej centrálnej banky, ako aj členovia Rady guvernérov a Rady pre dohľad pri výkone svojich funkcií;
 - h) členovia Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru;
 - i) členovia Európskeho výboru regiónov.
2. Ak sa Európska investičná banka stane stranou podľa článku 1 bodu 2, vymedzenie stanovené v bode 1 tohto článku sa rozšíri na členov Predstavenstva Európskej investičnej banky a členov správnej rady pri výkone ich funkcií.

Článok 3

Členovia orgánu

1. Každú stranu bude v rámci orgánu zastupovať jeden člen. Na tento účel každá strana vymenuje jedného riadneho zástupcu a jedného náhradníka, ktorý sa bude zúčastňovať na zasadnutiach ako člen orgánu v prípade neprítomnosti či indisponovanosti riadneho zástupcu. Riadni zástupcovia a náhradníci sa majú vymenovať najneskôr do dvoch mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto dohody. Každá strana by sa bude snažiť zaistiť rodovú paritu, pokiaľ ide o vymenovanie riadneho zástupcu a náhradníka.
2. Riadni zástupcovia v rámci orgánu by v zásade mali byť na úrovni podpredsedov, prípadne na rovnocennej úrovni.
3. Každá strana má plnú diskrečnú právomoc pristúpiť k výmene svojho riadneho zástupcu alebo náhradníka, pričom sa vždy treba usilovať o zabezpečenie rodovej parity riadnych zástupcov a náhradníkov. Funkčné obdobie riadneho zástupcu či náhradníka sa v každom prípade automaticky skončí:
 - (a) keď zástupca prestane zastávať úrad v inštitúcii či v poradnom orgáne Únie, ktoré zastupuje;

- (b) v každom prípade po piatich rokoch od prvého vymenovania do funkcie riadneho zástupcu alebo náhradníka.

Článok 4

Predseda

1. Na základe rotácie bude každá strana predsedať orgánu počas jedného roka. Rotácia sa riadi poradím inštitúcií, ktoré sa stanovuje v článku 13 ods. 1 zmluvy. Po vyčerpaní zoznamu v článku 13 ods. 1 zmluvy bude rotácia pokračovať dvomi poradnými orgánmi, na ktoré sa odkazuje v článku 13 ods. 4 zmluvy. Ďalej bude nasledovať Európska investičná banka, ak sa stane stranou v súlade s článkom 1 ods. 2.
2. Predseda bude organizovať prácu orgánu, pričom zabezpečí prijatie primeraných organizačných a procesných opatrení a každému členovi orgánu poskytne všetky potrebné informácie a dokumenty.

Článok 5

Nezávislí experti

1. Orgánu budú pomáhať piati nezávislí experti, ktorí sa na všetkých zasadnutiach orgánu zúčastňujú ako pozorovatelia a členom orgánu poskytujú poradenstvo o všetkých etických otázkach súvisiacich s mandátom orgánu.
2. Nezávislí experti sú vymenovaní na základe spoločnej dohody dotknutých strán, pričom sa zohľadnia ich kompetencie, skúsenosti, nezávislosť a profesijné kvality. Musia mať bezúhonný záznam profesijného pôsobenia, ako aj skúsenosti s pôsobením vo vysokých funkciách v rámci európskych, vnútroštátnych alebo medzinárodných verejných organizácií. Budú vymenovaní na základe postupu, ktorý stanoví Komisia, a to najneskôr do troch mesiacov po nadobudnutí účinnosti tejto dohody.
3. Nezávislí experti podpíšu vyhlásenie o tom, že neexistuje žiadny konflikt záujmov. Ak subjekt s právomocou uzatvárať pracovné zmluvy zistí konflikt záujmov, požiada orgán o stanovisko.
4. Pri vymenúvaní nezávislých expertov by sa strany mali usilovať o vyvážené zastúpenie mužov a žien.
5. Funkčné obdobie nezávislých expertov trvá tri roky a môže sa raz obnoviť. Ak nezávislý expert ukončí funkčné obdobie skôr, než uplynie trojročné obdobie, strany na základe spoločnej dohody vymenujú nového člena na tri roky.
6. Nezávislým expertom Komisia udelí status osobitných poradcov a z administratívneho hľadiska budú priradení ku Komisii. Ak im pri plnení povinností vzniknú cestovné náklady či výdavky na ubytovanie, bude im poskytnutá náhrada. Dostanú denný príspevok za každý deň práce, ktorý sa vypočíta na základe odmeny úradníka Únie v platovej triede AD12.

Článok 6

Mandát

1. Orgán prispeje k podpore spoločnej kultúry etiky a transparentnosti medzi stranami, najmä tým, že vypracuje spoločné minimálne normy pre strany týkajúce sa správania ich členov (ďalej len „normy“) a podporí výmenu osvedčených postupov v tejto záležitosti.
2. Orgán bude plniť tieto úlohy:
 - a) vypracovať normy správania členov strán, konkrétne v oblastiach uvedených v článku 7;
 - b) aktualizovať normy v súlade s článkom 8;
 - c) organizovať výmeny stanovísk na základe posúdení, ktoré vykoná každá strana alebo každý dobrovoľne zapojený orgán, úrad či agentúra Únie v súvislosti so zosúladením vlastných vnútorných predpisov s normami, podľa článkov 9 a 19;
 - d) podporovať spoluprácu medzi stranami v súvislosti s otázkami spoločného záujmu, ktoré sa týkajú ich vnútorných predpisov o správaní ich členov, ako aj výmeny s akoukoľvek ďalšou európskou, vnútroštátnou či medzinárodnou organizáciou, ktorej práca je relevantná pre stanovenie noriem;
 - e) vydávať výročné správy v súlade s článkom 17.
3. Fungovanie orgánu nesmie zasahovať do kompetencií strán ani nijako ovplyvňovať ich príslušné právomoci, pokiaľ ide o vnútornú organizáciu. Konkrétne orgán nemá žiadne kompetencie v súvislosti s uplatňovaním vnútorných predpisov strán v jednotlivých prípadoch.

Článok 7

Vypracovanie spoločných minimálnych noriem

1. Orgán vypracuje normy správania pre členov všetkých strán. Normy sa vypracujú v rámci povinností, ktoré sa členom strán ukladajú v zmluvách, pričom sa zohľadní povaha ich mandátu alebo verejnej funkcie, ako aj špecifiká každej strany. Normy nijako neovplyvnia systém brzd a protiváh stanovený v zmluvách.
2. Normy sa týkajú týchto záležitostí:
 - a) záujmy a aktíva, ktoré majú deklarovat členovia strán;
 - b) externé činnosti členov strán počas ich funkčného obdobia;
 - c) prijímanie darov, pohostenia a inej starostlivosti o hostí, prípadne cestovanie, ktoré členom strán ponúkajú tretie strany počas ich funkčného obdobia;
 - d) prijímanie ocenení, vyznamenaní, cien a pôct zo strany členov strán počas ich funkčného obdobia;
 - e) činnosti členov strán po skončení ich funkčného obdobia;

- f) podmienenosť a doplňujúce opatrenia týkajúce sa transparentnosti v zmysle a rozsahu pôsobnosti medziinštitucionálnej dohody z 20. mája 2021 o povinnom registri transparentnosti¹, najmä pokiaľ ide o stretnutia členov strán so zástupcami záujmových skupín, ako sa vymedzujú v článku 2 písm. a) uvedenej dohody.
3. Orgán vypracuje aj spoločné minimálne normy, pokiaľ ide o:
- a) všeobecné postupy, ktoré strany zavádzajú na zabezpečenie a monitorovanie dodržiavania svojich vnútorných predpisov v oblastiach, na ktoré sa odkazuje v bode 2, vrátane opatrení na zvyšovanie informovanosti; zloženie a úlohy vnútorných orgánov v súvislosti s etickými otázkami; mechanizmy podávania správ dotknutej strane v prípade podozrenia z porušenia predpisov vrátane opatrení nadväzujúcich na správu a ochrany oznamovateľov pred odvetnými opatreniami, a to aj v prípadoch obťažovania so zapojením členov strán a v súvislosti s postupmi na začatie konania alebo prijatie sankcií, ak došlo k porušeniam;
 - b) požiadavky na uverejnenie informácií zhromaždených v oblastiach, ktoré sa uvádzajú v bode 2.
4. Je možné vypracovať aj ďalšie spoločné minimálne normy v iných oblastiach, než sú oblasti uvedené v bodoch 2 a 3, ak s tým súhlasia všetky strany.
5. Členovia orgánu dospejú k dohode o normách na základe konsenzu v duchu lojálnej spolupráce.
6. Členovia orgánu sa na normách dohodnú najneskôr do šiestich mesiacov od vymenovania členov a nezávislých expertov v súlade s článkom 3 bodom 1 a článkom 5 bodom 2, a síce po prijatí rozhodnutia o vypracovaní nových noriem podľa bodu 4.
7. Normy treba formálne stanoviť v písomnej podobe a oznámiť všetkým stranám, pričom sa riadne zohľadní autonómia každej strany. Strany sa zaväzujú, že ich budú vykonávať prostredníctvom vnútorných predpisov o správaní svojich členov. Normy sa uverejnia na webovom sídle orgánu uvedenom v článku 18.

Článok 8

Aktualizácia spoločných minimálnych noriem

1. Orgán posúdi potrebu aktualizovať súčasné normy, ak sa jeden alebo viacerí členovia orgánu domnievajú, že takéto preskúmanie je nevyhnutné.
2. Preskúmanie možno považovať za nevyhnutné najmä z dôvodu vývoja judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ako aj v súvislosti s novými alebo upravenými etickými normami medzinárodných organizácií, novým technickým vývojom alebo v dôsledku potreby objasniť súčasné normy vzhľadom na opakujúce sa problémy.

¹ Ú. v. EÚ L 207, 11.6.2021, s. 1.

3. Článok 7 body 5 a 7 sa vzťahujú na aktualizáciu súčasných noriem.

Článok 9

Výmena stanovísk k vlastným posúdeniam strán

1. Každá zo strán vykoná vlastné písomné posúdenie svojich vnútorných predpisov a ich súladu s normami, ktoré boli vypracované podľa článku 7, a s aktualizáciami súčasných noriem v zmysle článku 8.
2. Každá strana dokončí vlastné posúdenie do štyroch mesiacov od prijatia noriem alebo ich aktualizácie.
3. Dotknutá strana predloží vlastné posúdenie na zasadnutí orgánu.
4. Nezávislí experti ku každému posúdeniu vypracujú písomné stanovisko, a to do dvoch mesiacov od jeho prijatia. Ak experti stanovisko neprijali jednohlasne, treba doň zahrnúť všetky nesúhlasné názory. Rokovania expertov sú dôverné.
5. Po prijatí písomného stanoviska podľa bodu 4 orgán do dvoch mesiacov usporiada výmenu stanovísk na základe vlastného posúdenia a písomného stanoviska.
6. Sekretariát pripraví správu, ktorá obsahuje zhrnutie výmeny stanovísk podľa bodu 5 a záverečné pripomienky. Pred tým, ako orgán správu schváli, môže ju zmeniť. Správa sa schváli na základe konsenzu do dvoch mesiacov, ako sa uvádza v bode 5. Jej súčasťou je aj stanovisko nezávislých expertov.
7. Strany svoje vnútorné predpisy aktualizujú kedykoľvek po prijatí noriem zo strany orgánu, nie však neskôr ako štyri mesiace po tom, ako orgán schválil správu.
8. Výmena stanovísk podľa bodu 5 ani správa, na ktorú sa odkazuje v bode 6, nemá žiadny záväzný či právny účinok.
9. Vlastné posúdenie v zmysle bodu 1 aj správa uvedená v bode 6 sa uverejnia podľa článku 18.

Článok 10

Výmena osvedčených postupov

1. Orgán každoročne usporiada zasadnutie venované osobitne otázkam spoločného záujmu v oblasti etiky a výmene osvedčených postupov medzi stranami.
2. Orgán môže na zasadnutie podľa bodu 1 pozvať zástupcov akejkoľvek inej verejnej vnútroštátnej, európskej alebo medzinárodnej organizácie, ktorej práca sa považuje za relevantnú pre stanovenie noriem.

Článok 11

Zasadnutia

1. Zasadnutia zvoláva predseda.
2. Okrem zasadnutí uvedených v článkoch 7 až 10 môže predseda z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť ktorejkoľvek strany do jedného mesiaca od prijatia žiadosti usporiadať dodatočné zasadnutia, na ktorých sa prediskutujú otázky spoločného záujmu.

Článok 12

Postup v prípade konfliktu záujmov

1. Členovia orgánu a nezávislí experti predsedovi okamžite deklarujú akékoľvek okolnosti, ktoré by mohli ohroziť ich nezávislosť alebo nestrannosť pri vykonávaní úloh v rámci orgánu, a to aj vtedy, keď by sa tieto okolnosti len mohli vnímať ako obmedzujúce.
2. V prípade vyhlásenia v súlade s bodom 1:
 - a) príslušného člena zastúpi jeho náhradník, pokiaľ sa členovi zabráni v účasti na činnostiach orgánu. Ak vyhlásenie podáva predseda, mal by ho dočasne zastúpiť člen, ktorý v danom čase zastupuje inštitúciu, ktorá bude podľa rotácie vymedzenej v článku 4 bode 1 následne predsedat' orgánu;
 - b) dotknutý nezávislý expert sa zdrží účasti na výmenách s ostatnými expertmi, kým pretrváva konfliktná situácia.

Článok 13

Rokovací poriadok

1. Orgán prijme rokovací poriadok, ktorý bude verejný, do troch mesiacov od vymenovania členov a nezávislých expertov.
2. V rokovacom poriadku sa podrobne opíšu potrebné dojednania, aby sa zabezpečilo účinné vykonávanie tejto dohody.

Článok 14

Úhrada výdavkov

Všetky výdavky vzniknuté členovi orgánu alebo jeho náhradníkovi v súvislosti s povinnosťami v rámci orgánu pokryje strana, ku ktorej daný člen patrí.

Článok 15

Sekretariát

1. Sekretariát je spoločnou operačnou štruktúrou vytvorenou na riadenie fungovania orgánu. Bude sa skladať z vedúcich oddelení alebo osôb na rovnocenných pozíciách, ktoré

zodpovedajú za etické predpisy pre členov v každej strane (ďalej len „vedúci oddelenia“), a z jej príslušných zamestnancov.

2. Sekretariát formálne zastrešuje Komisia a na jeho fungovanie sa vzťahuje koordinácia zo strany vedúceho oddelenia, ktorý v rámci Komisie zodpovedá za etické predpisy pre členov Komisie, prípadne podlieha koordinácii úradníka, ktorého Komisia určila osobitne na tento účel, a to po dohode s ostatnými stranami (ďalej len „koordinátor“). Koordinátor zastupuje sekretariát a dohliada na jeho každodennú prácu v spoločnom záujme strán.
3. Sekretariát:
 - a) zodpovedá sa orgánu, pripravuje jeho zasadnutia, poskytuje prevádzkovú pomoc pri činnostiach orgánu a vypracúva správu uvedenú v článku 9 bode 6;
 - b) vypracúva návrh výročnej správy uvedenej v článku 17;
 - c) vykonáva akékoľvek ďalšie činnosti potrebné na účinné vykonávanie tejto dohody;
 - d) presmeruje všetku prichádzajúcu a odchádzajúcu korešpondenciu s orgánom príslušnému predsedovi a/alebo strane, ktorej sa korešpondencia týka.

Článok 16

Zdroje

1. Strany sa prostredníctvom memoranda o porozumení medzi svojimi generálnymi tajomníkmi alebo osobami v rovnocenných funkciách, na ktorom sa majú dohodnúť do troch mesiacov od vymenovania členov a nezávislých expertov, zaväzujú, že sprístupnia potrebné ľudské, administratívne, technické a finančné zdroje vrátane primeraného počtu zamestnancov pre sekretariát, aby sa zabezpečilo účinné vykonávanie tejto dohody.
2. Strany si rovným dielom rozdelia náklady spojené s nezávislými expertmi uvedenými v článku 5. Na začiatku finančného roka poskytnú Komisii ročnú finančnú kompenzáciu.
3. Akákoľvek žiadosť orgánu týkajúca sa mimoriadnych dodatočných administratívnych výdavkov sa adresuje stranám, ktoré každoročne preskúmajú a schvália rozpočtové žiadosti orgánu v súlade so svojimi príslušnými vnútornými predpismi a postupmi.

Článok 17

Výročná správa

1. Orgán v nadväznosti na diskusiu v rámci zasadnutia podľa článku 10 prijme výročnú správu o svojich činnostiach za predchádzajúci rok, a to na základe konsenzu.
2. Výročná správa sa uverejní na webovom sídle orgánu.

Článok 18

Webové sídlo

1. Orgán bude spravovať webové sídlo, na ktorom sa uverejnia všetky informácie relevantné pre jeho činnosti.
2. Webové sídlo má obsahovať predovšetkým:
 - a) zloženie orgánu, kalendár jeho zasadnutí a program zasadnutí;
 - b) normy vypracované v súlade s článkom 7 a podľa potreby aktualizované v zmysle článku 8;
 - c) vlastné posúdenia a správy, na ktoré sa odkazuje v článku 9 bode 1 a 6;
 - d) všetky uplatniteľné predpisy, ktoré strany prijali v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú normy.

Okrem toho sa na webovom sídle uverejnia uvedené informácie týkajúce sa ďalších dobrovoľných účastníkov podľa článku 19.

Článok 19

Dobrovoľná účasť orgánov, úradov a agentúr Únie, ktoré nie sú stranami

1. Orgány, úrady a agentúry Únie, ktoré nie sú stranami, môžu orgánu oznámiť, že chcú dobrovoľne uplatňovať celý súbor súčasných a budúcich noriem na predpisy, ktoré platia pre osoby vo funkciách podobných tým, na ktoré sa vzťahuje článok 2, s výnimkou zamestnancov.
2. Orgán vyzve príslušný orgán, úrad alebo agentúru Únie na vykonanie vlastného písomného posúdenia svojich vnútorných predpisov a ich súladu s normami, ako aj na vymenovanie zástupcu, ktorý sa zúčastní na výmene stanovísk s členmi orgánu. Zodpovedajúcim spôsobom sa uplatňuje článok 9 bod 3 až 9.
3. Bod 2 sa uplatňuje *mutatis mutandis*, keď orgán vypracuje nové normy alebo aktualizuje existujúce normy.

Článok 20

Preskúmanie

Strany posúdia vykonávanie dohody po dvoch rokoch od jej nadobudnutia účinnosti a následne ho budú posudzovať pravidelne, aby sa podľa potreby zlepšilo a posilnilo fungovanie orgánu, prípadne aby sa preskúmala dohoda.

Článok 21

Záverečné ustanovenia

1. Táto dohoda je pre strany záväzná. Nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
2. Strany pri vykonávaní tejto dohody vždy konajú v rámci vzájomnej lojálnej spolupráce.

V Bruseli [dátum]

Za Európsky parlament

...

Za Európsku radu

...

Za Radu

...

Za Európsku komisiu

...

Za Súdny dvor Európskej únie

...

Za Európsku centrálnu banku

...

Za Dvor audítorov

...

Za Hospodársky a sociálny výbor

...

Za Výbor regiónov

...